

СЪЩНОСТ НА КАТОЛИЦИЗМА

Според някои автори първопричината за възникване на католицизма се крие в по-особената духовна нагласа на западния човек, която се стреми към обособяване в едно външно, земно и организирано общество. Този стремеж довел до изкривяване разбирането за същността на Христовата Църква, до схващането ѝ като една външна организация на вярващите, обединени около папата като видим глава на Църквата и заместник на Христос на земята.

Общоизвестен факт е, че Изтока и Запада имат различен светоглед. Докато на Изток философията има преди всичко надземен, духовен характер, то на Запад тя се отличава с земен, плътски и материален характер. Всички понятия на западната философия се свеждат до земното, ограниченото и пространственото. Докато на Изток всяка личност расте свободна духовно, получавайки от Църквата духовна храна и ръководство, на Запад тя е подчинена духовно на управителя на съвестта (духовния ръководител).

Неправилно е да се твърди, че вероизповедните отлики на Западната Църква станали причина за отпадане на римския епископат от единството на Църквата. Тези различия били понасяни с търпение векове наред от Източната Църква със смирение, любов и надежда. Времето обаче изявило трайните тенденции на Запада да прави нововъведения, а след това да ги оправдава и узаконява по всякакъв начин. В подкрепа на това говорят фактите: към 1054 година Изтокът обвинявал Запада в 10 до 22 отстъпления от истината. В началото на XII век се наброявали 32 нововъведения, през XIV век - 64, а през XV век се говорело вече за „безброй латински ереси“. Макар да се счита, че Filioque е най-нетърпимото нововъведение на Запада и главна причина за отпадането на Рим (сам папа Григорий VII заявил, че Изток се отделил от Запада заради Filioque), причините за отпадането на Запада трябва да се търсят в неправилното схващане на Рим за Църквата.

Според западният тип мироглед Църквата е общество от вярващи, обединени около папата – видимия глава на Църквата и заместник на Христос на земята. Римокатолиците съвсем погрешно заменили вътрешното единство на вярващите в Христос с външното единство с папата, а любовта, която покорява душите – с подчинението. Католиците напълно пренебрегнали обективната страна на Църквата – божествената благодат, която е реалната сила, която възражда вярващия и прави от всички едно в Христа. Това схващане за Църквата се превърнало в корен на злото, от който възникнали много противоцърковни учения. Римските папи действали по всякакъв начин – включително чрез насилие и измама, за да фалшифицират истината и да подчинят вярващите чисто външно на един, видим, земен глава.

Още най-ранни времена на Запад папата е отъждествяван с Църквата. Той е незаблудим (непогрешим) по въпросите на вярата. Според Западната Църква не Вселенските събори представляват гласа на Църквата, а папата. Те стават непогрешими едва след като папата утвърди техните решения. И до ден днешен римокатолицизмът смята съществуването си за немислимо без домогванията на римския епископ за първенство, което стои в основата на католическата вяра и учение. Факт е, че католицизмът е готов да се отрече от всичките си нововъведения, но не и да отстъпи от претенциите си за главенство (и незаблудимост) на папата. Ето какво пише папа Пий IX в посланието си до Мюнхенския архиепископат от 28.07.1870 година: „Ние учим и определяме, че по Божие установление, римският папа е получил приматство от ап. Петър и че всички църковни пастири, какъвто сан и да имат, и всички вярващи... са длъжни безусловно да му се подчиняват не само по въпроси на вярата и нравствеността, но и по въпроси, които засягат управата и дисциплината в Църквата, та да може по такъв начин Църквата на Живия Бог да предстелява от себе си едно стадо с един върховен пастир. Това е учението на вселенските истини, и който се отклони от него, отпада от вярата и от спасението”. Според това определение, което изразява учението на римокатолическата църква, единството на вярващите с папата се оказва краеъгълен камък на тяхното спасение.

Римокатолицизмът се отличава със законнически, иудейски дух. Рационализмът, с който е проникнато цялото му учение, е причина за стремежа към външна организация на вярващите и домогванията на папите да бъдат почитани като върховни и незаблудими учители във вярата.